

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА
СОЦІОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Одеського національного університету
імені І.І.Мечникова
проф. Вячеслав ТРУБА

«1» *квітня* 2024 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

для осіб, які в 2024 р. вступають на навчання до
Одеського національного університету імені І.І.Мечникова
для здобуття освітнього ступеня магістра
за спеціальністю 052 – Політологія

Одеса – 2024 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного іспиту зі спеціальності 052 – Політологія для осіб, які вступають у 2024 р. до ОНУ імені І.І. Мечникова для здобуття освітнього ступеня магістр, створена відповідно до Наказу МОН України «Про затвердження програми предметного тесту з політології та міжнародних відносин єдиного фахового вступного випробування» (№ 115 від 11.02.2022 р.) та «Правил прийому до ОНУ у 2024 році».

Мета фахового вступного випробування є з'ясування рівня теоретичних знань вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра/спеціаліста/магістра, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 052 Політологія в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

Пропоновані екзаменаційні тести складаються з **50** завдань закритого типу. Кожна правильна відповідь оцінюється в **2** тестових бали. Підсумкова оцінка за іспит складається із суми набраних балів за тести та додаткових 100 балів. Мінімальна підсумкова оцінка 100 балів, максимальна оцінка — 200 балів. Незадовільну оцінку отримує абітурієнт, що набрав менше 112 балів.

Кожне виправлення вважається помилкою та не зараховується як правильна відповідь. Будьте особливо уважними під час заповнення цього бланку, не погіршуйте Вашого результату неправильною формою запису відповідей.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому предметна комісія вказує причину відсторонення та час.

РОЗДІЛ I ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ

Історія зарубіжної політичної думки.

Видатні представники політичної думки різних регіонів світу. Вплив політичних ідей на історичну творчість народів світу. Еволюція понять про мораль, право, владу і державу.

знати:

- Політичні вчення Стародавнього Сходу;
- Політичні вчення Античного світу;
- Західноєвропейські політичні вчення нового часу /XVII-XVIII ст. Англія, Голландія, Франція;
- Політичні вчення в Німеччині наприкінці XVIII - XIX ст.;
- Розвиток політичної теорії марксизму;
- Політичні теорії третього світу /XX ст./

вміти:

Розрізняти ліберальну, консервативну, неоконсервативну, соціалістичну і комуністичну традиції в політичній думці.

Історія політичної думки України.

Ідеї свободи, національної державності і демократії – основа суспільно-політичних поглядів. Політична думка України від часів Київської Русі до сучасного періоду розбудови незалежної держави. Формування у студентів гуманістичного світогляду, почуття національної самосвідомості і гідності.

знати:

Об'єкт, предмет і метод історії політичної думки в Україні;

Історію національного політичного мислення в т.ч. політичні школи, концепції і основні етапи розвитку.

вміти:

Досліджувати проблеми історії і теорії української нації і держави, сучасне політичне життя;

Давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних течій, партій, лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів та правової держави;

Орієнтуватись в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі;

Визначати перспективи розвитку української політології.

РОЗДІЛ II ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

Політична функція соціальної структури.

Соціальна структура як навчальна дисципліна і політика як наука про соціальну морфологію суспільства, організацію різних категорій соціальних спільностей та прошарків, їх вплив на політику. Вплив на політику сучасних процесів соціальної інтеграції та дезінтеграції, які мають місце в Україні. Це

галузь знань про залежність політики від соціальних типів особистості, соціальних організацій та інститутів.

знати:

Соціальну структуру суспільства, зокрема громадянського та держави;

Суб'єктний склад соціальної структури і політики України;

Залежність характеру політики від типів стратифікації та мобільності;

Зв'язок політики з внутрішньою та зовнішньою структурою населення України.

вміти:

Давати оцінку діяльності соціальних інститутів як компонентів соціальної структури та інструментів політики;

Розпізнавати залежність соціальних типів особистості і політики від характеру соціальної структури;

Аналізувати процеси соціальної диференціації в Україні і їх вплив на політику;

Аналізувати і прогнозувати майбутнє процесу соціальної ідентифікації, їх залежність від характеру політики;

Орієнтуватися в стратифікаційних моделях населення України та інших держав, які здійснюють вплив на здійснення політики.

Етнополітологія.

Етнополітологія займається вивченням етнополітичних процесів, впливів етнічних традицій на політичну систему, політику в цілому. Значення її вивчення полягає в тому, що сучасний стан політичного розвитку безпосередньо зв'язаний етнічними процесами. Головна мета курсу – навчити студентів розуміти, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і перспективи розвитку етнополітики в світі і в Україні.

знати:

Суть етнополітики та основні її парадигми;

Основні етапи вивчення етнополітики;

Основні тенденції розвитку сучасної етнополітичної ситуації і світі, в Україні.

Етнополітичні характеристики українського народу.

вміти:

Виявляти характерні риси етнополітичної ситуації в тому чи іншому конкретному регіоні;

Визначити вплив етнічних факторів на процес політичної боротьби та державну політику, структуру влади тощо;

Прогнозувати розвиток етнополітичних процесів та ситуації в цілому;

Робити конкретні рекомендації для тих чи інших етнополітичних рішень;

Пропонувати рекомендації для гармонізації міжнародних відносин.

Прикладна політологія.

Прикладна політологія як навчальна дисципліна озброєє системою конкретних уявлень у галузі практичного застосування теоретичного і емпіричного політичного знання. Вона вчить аналізувати і оцінювати сучасні політичні процеси в Україні.

знати:

Принципи і методика здійснення реформ у галузі внутрішньої та зовнішньої політики, сучасні технології та анти технології політичних процесів, підготовки і реалізації політичних рішень;

Методологію і методика перетворення складових частин політичного процесу та сторін, політичного життя соціальних груп, спільностей, українського суспільства загалом;

Тенденції розвитку політичних процесів у громадських і державних структурах, у різних регіонах країни та світу, системи соціальних показників, що виступають у якості політичних пріоритетів для соціального планування, проектування та прогнозування.

вміти:

Аналізувати умови та причини стабілізації чи перетворення або ослаблення влади, динаміки політичних сил, володіти механізмами трансформації, зміцнення або розхитування політичних інститутів, управління політичними процесами;

Кваліфіковано виконувати консультативну, експертну, аналітичну та інші функції професійного політолога щодо оцінки подій, фактів, політичних рішень та акцій;

Професійно вирішувати політичні проблеми, які виникають у життєдіяльності організацій і колективів, різних регіонів України на основі розробки інноваційних політичних технологій;

Розпізнавати, компетентно вирішувати і прогнозувати існуючі та назріваючі політичні конфлікти, пропонувати кваліфіковані рекомендації з метою їхнього запобігання, ефективно використовувати можливості активізації політичних сил, політичної соціалізації та політизації особистості, поглиблення процесу демократизації українського суспільства загалом.

Сучасна зарубіжна політологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є досягнення сучасної зарубіжної політології та соціальної філософії.

знати:

Основні трактовки вузлових політологічних проблем з точки зору різних зарубіжних шкіл та напрямків, об'єктивно та критично їх оцінювати;

Зміст понять «теорія», «концепція», «політична теорія». Місце сучасних теорій в системі знань про політику;

Основні сучасні концепції щодо проблем глобального світу, демократизації, цивілізаційних відносин, основних акторів сучасного

політичного процесу, тенденцій розвитку сучасного громадянського суспільства;

вміти:

Володіти і чітко оперувати понятійно-категоріальним апаратом політологічної дисципліни;

Орієнтуватися в різних трактовках вузлових політичних проблем, бачити їх соціально-політичні підстави;

Виробляти самостійний підхід до оцінки сучасного політичного процесу, опираючись на різноманітність концепцій зарубіжної та вітчизняної політології;

Порівнювати сильні та слабкі сторони методологій та методик, розроблених різними політологічними школами;

Переосмислювати та переоцінювати наявні стереотипи і підходи в оцінці сучасної ситуації в світі, Україні та українській політичній науці;

Використовувати набуті знання у власній фаховій діяльності в якості радника, експерта, аналітика в будь-якій інституції, структурі чи організації.

Політичні еліти і політичне лідерство.

Політичні еліти і політичні лідери як важливіші та найбільш впливові суб'єкти політики. Сучасні теорії еліт і політичного лідерства. Культура політичного діяча. Соціально-психологічні аспекти політичного лідерства. Лідерство і політичні рішення. Політичне лідерство в міжнародних відносинах. Місце і відповідальність еліт і політичних лідерів у побудові незалежної України.

знати:

Класичні і сучасні теорії еліт і лідерства в зарубіжній та українській суспільній думці;

Закономірності утворення і різновиди панівної еліти;

Вимоги до особистих якостей сучасного політичного лідера;

Природу, ознаки і функції політичного лідерства.

вміти:

Досліджувати і оцінювати діяльність еліт і лідерів у соціально-політичних процесах;

Удосконалювати механізми формування, функціонування і контролю за діяльністю лідерів і політичних еліт;

Розрізняти формальне та неформальне лідерство.

Політична конфліктологія.

Політичний конфлікт як різновид конфліктної взаємодії. Зарубіжні теорії політичного конфлікту. Види та типи політичного конфлікту. Методи вивчення соціально-політичної напруженості. Шляхи розв'язання конфлікту. Види та типи політичного конфлікту в сучасній Україні. Методи прогнозування розвитку конфлікту та регулювання останнього.

знати:

- основні поняття та категорії конфліктології, критерії класифікації і види конфліктів;
- природу, характер, особливості розгортання і протікання політичних конфліктів;
- основні етапи розвитку конфлікту;
- елементи внутрішнього та зовнішнього впливу на конфліктні ситуації;
- теорії механізмів виникнення політичних конфліктів, методи їх діагностики та аналізу;
- особливості політичних конфліктів в міжнародній політичній сфері;
- основні методи та форми управління політичними конфліктами та шляхи їх попередження.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання до аналізу політичних конфліктів;
- критично оцінювати основні теоретичні концепції і школи, які здійснюють аналіз конфлікту як соціального явища;
- класифікувати політичні конфлікти та визначати їх функції;
- діагностувати та аналізувати політичний конфлікт з визначенням основних конфліктогенних понять;
- визначати етапи розвитку та регулювання політичних конфліктів;
- оцінювати доцільність і ефективність використання різних переговорних і посередницьких процедур у процесах розв'язання конфліктів;
- застосовувати на практиці теоретичні моделі із врегулювання конфліктів не лише в сфері політики, а й в інших сферах суспільного життя.

Політичні комунікації

Мета Ознайомлення студентів із сутністю, специфікою, структурою, формами, засобами (зокрема, мас-медійними) політичної комунікації, її вербальною і невербальною складовими, знаково - символічними засадами політичної комунікації, сучасними мас-медійними технологіями.

Завдання: Поглиблення розуміння студентами сутності політичного процесу, розуміння його знаково-символічних, психологічних основ, розуміння особливостей маркетингових та немаркетингових комунікативних технологій.

знати: сутність, специфіку, структуру, форми, засоби політичної комунікації. сучасні мас-медійні технології, вербальну і невербальну складові політичної комунікації; знаково - символічні засади політичної комунікації;

вміти: – визначати ефективність тих чи інших складових політичної комунікації; аналізувати засоби політичної комунікації (зокрема, сучасні мас – медійні технології), що використовуються політичними акторами; використовувати набуті знання під час підготовки матеріалів рекламно - агітаційного, пропагандистського, мас-медійного характеру. – мати навички збору, теоретичного аналізу і узагальнення поточної соціально-політичної інформації, у тому рахунку за допомогою електронних засобів і систем

РОЗДІЛ ІІІ

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Теорія політичних партій. Партійна система України.

Метою курсу є вивчення процесу становлення політичних партій та партійних систем, аналіз політико-правових основ їх функціонування.

Завданнями вивчення дисципліни є сформування у студентів уявлення про політичні партії та партійні системи, як найважливіші складові елементи політичної системи демократичного типу, їх сутнісних рисах, функціях, різновидах, про роль партій в процесі функціонування політики..

знати: різні підходи партологів щодо визначення сутності політичних партій; основні категорії партології, їх зміст і структуру; історію інституту політичних партій; етапи формуванні політичних партій та суспільно-політичних рухів; розуміти соціально-політичну природу партій та їх роль як суб'єкта представництва інтересів соціальних груп.

вміти: використовувати наукову термінологію під час аналізу партійно-політичних систем; аналізувати ідеологію і програму партій, організаційну структуру, електоральну базу сучасних партій, особливості структури партійних систем сучасних держав; аналізувати ідейно-теоретичного підґрунтя платформ політичних партій, їх організаційно-технологічні засади діяльності, участі партій у виборчому процесі; запроваджувати порівняльний і типологічний аналіз політичних партій та партійних систем; надавати аналіз закономірностям та тенденціям розвитку політичних партій і рухів.

Державне управління та місцеве самоврядування.

Метою навчальної дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти історичних, науково-теоретичних та методологічних засад встановлення ефективних взаємовідносин між системами державного управління та місцевого самоврядування.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності 1) визначати особливості еволюції форм взаємодії систем державного управління та місцевого самоврядування та розвитку предмету дисципліни «Державне управління та місцеве самоврядування»; 2) визначати, з огляду на особливості історичного досвіду та теоретико-методологічні традиції, підґрунтя моделей місцевого самоврядування, типу адміністративно - територіального устрою країн; 3) характеризувати політико-правові засади системи взаємодії державного управління та місцевого самоврядування в Україні в умовах реформи децентралізації на впровадження інструментів «4D».

знати: основи розвитку предмету дисципліни; теорії адміністративного та муніципального права, що забезпечують підґрунтя моделей самоврядування; розвиток форм взаємодії систем державного управління та місцевого самоврядування в Україні у порівнянні із іншими країнами; політико-правові засади взаємодії державного управління та місцевого самоврядування в умовах децентралізації; принципи взаємодії трьох гілок

влади та процедури реалізації системи «стримувань та противаг»; статус, порядок організації діяльності органів державної влади в Україні; засади роботи народних депутатів; систему та статус державних органів та посадових осіб, що забезпечують діяльність ВРУ; статус посадових осіб, організацію діяльності органів парламентського контролю; організацію системи ЦОВВ та їх регіональних та місцевих представництв; порядок кадрового добору та організації державної служби в Україні.

Вміти: застосовувати методи наукових досліджень при аналізі характеру системної взаємодії державного управління та місцевого самоврядування; робити оцінку адекватності політико-правової основи щодо фактичних відносин в політичній системі та її реалізації на практиці; встановлювати теоретичні засади моделі взаємовідносин в системі: «державне управління – місцеве самоврядування» з огляду на існування різних теорій місцевого самоврядування; аналізувати ефективність демократичних процедур та якість адміністративного, муніципального та конституційного реформування в Україні.

Порівняльний аналіз політичних систем.

Метою навчальної дисципліни опанування здобувачами вищої освіти теорії та практик конституціоналізму на основі порівняльного аналізу складних політико-правових систем, що мають позитивну динаміку внутрішнього демократичного розвитку.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності до аналізу складних політичних систем, в яких принципом та основою розвитку є конституціоналізм; формування здатності до аналізу специфіки класифікації політичних систем на основі інституційного, структурно-функціонального, комунікаційного та інших методологічних підходів.

Предмет дисципліни – актуальні питання розвитку теорії та практик конституціоналізму, як практик конституювання норм, стандартів, інститутів, що забезпечують демократичний розвиток політичних систем.

знати:

теорію та специфіку практик конституціоналізму на основі порівняльного аналізу політичних систем; сутність конституціоналізму як політико-правового явища; комплекс науково-теоретичних та теоретико-методологічних підходів щодо теорії політико-правових систем в контексті еволюції конституціоналізму; методологічні засади дослідження політичних систем; переваги та особливості застосування компаративного аналізу при дослідженні політичних систем в контексті розвитку конституціоналізму.

вміти:

застосовувати знання теоретико-методологічних основ політологічного аналізу в процесі порівняння конституційного розвитку політичних систем; описувати, пояснювати політичні процеси та системи в історичних,

соціальних, культурних та ідеологічних контекстах, застосовуючи компаративний аналіз правових систем та еволюції конституціоналізму в конкретній системі; застосовувати інструментарій політичної теорії, методології порівняльних досліджень та комплексу інших методологічних підходів при визначенні специфіки конституювання та конституційного розвитку політичних систем.

Політичні режими Сучасності.

Мета викладання курсу полягає у засвоєнні студентами поняття політичного режиму, його сутнісних рис, розкриття структури, функцій і типології політичних режимів як складової частини загального соціально-політичного процесу.

Завдання: опрацювати основну джерельну базу і літературу по даній дисципліні,

- проаналізувати важливі елементи політичного режиму та визначити фактори, що впливали на створення різноманітних політичних режимів минулого та сучасності.

- оволодіти категоріальним і понятійним апаратом із приводу дослідження політичних режимів, отримати знання про еволюцію та сучасний стан розвитку політичних режимів у різних країнах світу;

- визначити системні риси прояву сучасного демократичного режиму на регіональному рівні Півдня України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області);

- провадити поточний моніторинг діяльності локальних владних коаліцій політичної еліти, «локальних політичних режимів» в умовах політики децентралізації в Україні

знати:

- необхідний комплекс джерел до курсу;
- основні та актуальні проблеми тематики даного курсу;
- особливості розвитку політичних режимів.

вміти:

- узагальнювати фактичний матеріал, набутий під час лекцій та самостійно опрацьованої політологічної літератури до курсу;
- орієнтуватися у особливостях політичних режимів;
- визначати основні напрямки наукових досліджень з визначеної проблематики в різні періоди;
- робити висновки з вивченої теми.

Український парламентаризм

Курс має на меті формування системи знань щодо функціонування законодавчої влади в демократичних суспільствах із різною структурою, повноваженнями та функціями. Ознайомлення студентів з досвідом діяльності сучасних парламентів та вивчення і аналіз особливостей процесів

становлення і розвитку парламентаризму в Україні в контексті європейської практики. Засвоїти основні функції парламенту та ґрунтовно вивчити процес законотворення в сучасному українському парламенті.

знати:

сутність та зміст основних понять: «парламентаризм», «парламент», «функції та повноваження парламенту», «законотворчий процес», «парламентський процес», «парламентські процедури», «статус депутата парламенту» тощо;

класичні теорії парламентаризму та українську політичну думку зокрема;

витоки та сучасний стан розвитку парламентаризму в Україні;

порядок формування Верховної Ради, місце і роль фракцій, комітетів, комісій в парламентській діяльності;

порядок проходження законопроекту у Верховній Раді та особливості законодавчого процесу в цілому;

перспективи парламентаризму в Україні.

вміти:

проаналізувати основні складові й специфічні риси парламентаризму в перехідних суспільствах на прикладі України;

провести порівняльний аналіз стану розвитку українського парламентаризму в контексті європейських реалій;

аналізувати і давати оцінку динаміці українського парламентського процесу;

формулювати власну точку зору на парламентський процес та вільно її відстоювати і захищати в будь-яких дебатах або у відношеннях з владою (через систему інститутів).

набути професійних здібностей щодо аналізу та експертних оцінок парламентського та політичного процесів в цілому.

РОЗДІЛ IV

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.

Міжнародні відносини: теорія і сучасність

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння сучасних наукових концепцій, понять та методів дослідження міжнародних відносин, формування та розвиток у студентів цілісних теоретичних уявлень про міжнародні відносини як специфічну сферу суспільних відносин. Завданнями дисципліни є: – вироблення цілісного теоретичного бачення історії і сучасного стану міжнародних відносин; – засвоєння основних теоретичних підходів і методів дослідження міжнародних відносин; – формування навички аналітичної роботи в галузі міжнародних досліджень

знати:

– основні засади теорії міжнародних відносин як науки;

- зміст понятійно-категоріального апарату теорії міжнародних відносин;
- основні напрями та наукові школи в теорії міжнародних відносин;
- типологію та функціональні особливості суб'єктів міжнародних відносин; – найважливіші форми міжнародної співпраці;
- евристичні та прикладні можливості теорії міжнародних відносин для аналізу сучасної системи міжнародних відносин;
- основні періоди історії міжнародних відносин;
- актуальні проблеми та перспективи розвитку системи міжнародних відносин у ХХІ ст.;
- роль і місце України в сучасних міжнародних відносинах.

вміти:

- самостійно досліджувати структуру, завдання та функції теорії міжнародних відносин;
- використовувати поняття та категорії ТМВ для аналізу сфери міжнародних відносин та робити теоретичні узагальнення;
- аналізувати цілі та інтереси учасників міжнародних відносин;
- аналізувати форми міжнародної співпраці на сучасному етапі суспільного розвитку;
- аналізувати події сучасного міжнародного життя, виходячи із постулатів сучасних теорій міжнародних відносин;
- оцінювати зовнішньополітичні стратегії держав на сучасному етапі;
- ранжувати акторів міжнародних відносин за рівнем їх впливовості;
- визначати властивості багатополлярної системи міжнародних відносин;
- здійснювати порівняльний аналіз ролі і значення локальних цивілізацій у однополлярній та багатополлярній системах міжнародних відносин;
- характеризувати вплив великих держав на еволюцію сучасних системи міжнародних відносин.

РОЗДІЛ V

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Метою навчальної дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти сутності зовнішньої політики України шляхом вивчення та інтерпретації подій реальної політики, які демонструють світовий досвід планування та реалізації ефективної політики в сучасних політичних процесах світу.

Завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності до аналізу принципів, методів та особливостей сучасних концептуальних підходів у дослідженні зовнішньої політики України.

знати: предметну область застосування теорії та практики зовнішньої політики; історичні особливості розвитку міжнародної політики, політичних

систем та технологій як основи забезпечення демократичного процесу та легітимації влади; національні та міжнародні стандарти реалізації громадянських прав і обов'язків як члена суспільства щодо можливостей впливу на процес формування та реалізації національної зовнішньої та міжнародної політики, категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат в сфері зовнішньої політики.

ВМІТИ: застосовувати знання теоретико-методологічних основ політологічного аналізу в процесі реалізації практичної зовнішньої політики; використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; розв'язувати практичні проблеми у сфері реалізації міжнародної політики, здійснювати історико-політологічний аналіз подій зовнішньої політики в їх причинно-наслідковому зв'язку; проводити аналогію між подіями зовнішньої політики минулого та сучасного часу; застосовувати методологію порівняння та моделювання для аналізу реальної зовнішньої політики.

РОЗДІЛ VI СВІТОВИЙ ПОРЯДОК ТА ГЕОПОЛІТИКА

Міжнародні організації

Метою дисципліни «Міжнародні організації» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних навичок з аналізу тенденцій, принципів та механізмів функціонування міжнародних організацій в умовах формування нового світового порядку.

Основні завдання: - ознайомити здобувачів вищої освіти з організаційними інститутами багатостороннього регулювання міжнародних відносин, їх структурною, проблемами та перспективами розвитку;

- показати здобувачам вищої освіти напрями й форми впливу міжнародних організацій на відносини між країнами світу;

- сформуванню у здобувачів вищої освіти навички аналізу особливостей участі України в діяльності міжнародних організацій.

За результатами опанування навчальної дисципліни студент повинен:

знати: – передумови та історію виникнення міжнародних організацій, причини зростання їх кількості та впливовості в ХХ -поч. ХХІ ст.;

– особливості та природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин, сформуванню цілісного бачення процесу становлення та функціонування сучасної системи міжнародних організацій;

– правові аспекти функціонування міжнародних організацій, моделі організаційної структури та принципи прийняття рішень;

– критерії типології сучасних міжнародних організацій, розуміти принципові відмінності міжурядових та неурядових міжнародних організацій;

- основні методологічні підходи до аналізу діяльності сучасних міжнародних організацій;
- функції сучасних міжнародних організацій, розуміти чинники їх еволюції та трансформації.
- основні принципи взаємовідносин міжнародних організацій та держав на сучасному етапі;
- місце і роль універсальних міжнародних організацій в міжнародній політиці та формуванні сучасних норм права та поведінки суб'єктів міжнародної політики; – особливості впливу міжнародних організацій на процеси глобального регулювання;
- безпекові аспекти діяльності сучасних міжнародних організацій;
- особливості функціонування регіональних міжнародних організацій.

вміти:

- дати визначення основних термінів курсу та охарактеризувати природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин; принципи їх функціонування, структури, прийняття рішень;
- з'ясувати місце, функції та значення конкретної міжнародної організації у сучасних міжнародних відносинах, механізми її впливу на регіональні чи глобальні процеси;
- на основі знання методологічних засад аналізувати та теоретично осмислювати діяльність і вплив конкретних міжнародних організацій на сучасному етапі;
- вміти самостійно оцінювати ефективність діяльності міжнародних організацій;
- осмислювати та аналізувати місце України у сучасних міжнародних організаціях, їх вплив на суспільно-політичні процеси в Україні та її зовнішню політику

Політика європейської інтеграції

Метою навчальної дисципліни «Політика європейської інтеграції» є формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок у сфері європейської інтеграції: чинників її виникнення, процесу еволюції та перспектив розвитку, надання знань та формування вмінь, необхідних для розуміння та здійснення державно-владних перетворень в сучасній Україні з метою розвитку та реалізації політики європейської інтеграції нашої держави.

знати: – історію, основи, принципи і тенденції розвитку європейської інтеграції; – час та історичні обставини та умови приєднання європейських країн до Європейських Спільнот та до Європейського Союзу; – особливості правової системи ЄС; – принципи функціонування інституцій ЄС; – механізми співробітництва ЄС з третіми країнами; – вплив глобалізаційних процесів на розвиток стосунків ЄС та України; – основні виклики, які стоять сьогодні перед ЄС та Україною; – критерії та процедуру вступу нових країн

до ЄС; – досягнення та перспективи європейської інтеграції України. – про основні проекти та програми ЄС, які зорієнтовані на Україну;

вміти: – оперувати системними знаннями про історію створення Європейського Союзу та тенденції його розвитку; – аналізувати інтеграційні процеси в ЄС та робити висновки щодо їх впливу на геополітичне становище України; – орієнтуватися в правовій системі та інституційній структурі ЄС, принципах взаємодії органів та інституцій ЄС між собою; – здійснювати аналіз та прогнозування розвитку європейської інтеграції; – робити розрахунки стосовно впливу інтеграційних явищ і процесів на подальший розвиток європейської інтеграції; – розроблювати і впроваджувати європейську політику України у відповідності до внутрішніх та зовнішніх соціо-політичних викликів; – використовувати отримані знання з метою вдосконалення процесів державотворення в Україні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017, 226 с.
2. Довгань В.М. Європейський парламент. Правовий статус і компетенції в системі органів Європейського Союзу: Монографія. Київ : КНТ, 2007, 204 с.
3. Історія міжнародних відносин : підруч. / І. В. Алексеєнко, А. Х. Маргулов , І. А. Єремєєва, М. В. Несправа. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.
4. Історія політичної думки: підручник / за ред.Н.М.Хоми. Львів : «Новий Світ - 2000», 2016. – 1000 с.
5. Історія політичної думки України: підручник / за ред.Н.М.Хоми. Львів : «Новий Світ - 2000», 2017. – 632 с.
6. Кармазіна М. Політичні партії в Україні. 2014–2017 рр. К.: ППІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2018. 168 с.
7. Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. Партологія: Навчальний посібник К: Арістей, 2017. 432 с.
8. Огаренко Є.С. «Непотаємність» влади» (Вступ до кратології). Навчальний посібник. Одеса, ОНУ, 2018. 110 с.
9. Основи теорії міжнародних відносин : навч. посібник / Л. О. Дорош, М. В. Здоровега, О. Я. Івасечко, У. В. Ільницька, О. В. Кукарцев, Ю. Р. Лемко, Ю. Я. Тишкун, Я. Б. Турчин. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015.-244 с.
10. Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): навчальний посібник / За заг. ред. проф.. Ф. М. Рудича. – К.: ППІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 400 с.
11. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів /І.М.Коваль (керівник авт. колективу), Л.О. Ануфрієв, О.І.Брусилівська та ін. – Харків : Фоліо, 2012. 414 с.
12. Ролз Д. Політичний лібералізм. Пер. з англ. К.: Основи, 2000. 382 с.
13. Романюк А. С., Литвин В. С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Вишеградської групи та інших країн Центрально-Східної Європи: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 548 с.
14. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: Політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст.: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 255с.
15. Тисяча років української суспільно-політичної думки: у дев'яти томах К.: Дніпро, 2001.

14. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: Політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст.: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 255с.
15. Тисяча років української суспільно-політичної думки: у дев'яти томах К.: Дніпро, 2001.

**Голова фахової атестаційної комісії,
кандидат політичних наук, доцент**

Олег ХОРОШИЛОВ